



Het hbo biedt een breed scala aan flexibele lerarenopleidingen

“Hogescholen doen er alles aan om te zorgen voor meer leraren”

Hogescholen participeren volop in de regionale en landelijke aanpak om het lerarentekort in de verschillende onderwijssectoren te reduceren. Pabo's en de hbo-lerarenopleidingen werken met scholen en andere partners samen om meer leraren voor de klas te krijgen, waarbij de kwaliteit van afgestudeerden gewaarborgd blijft. Een belangrijke ontwikkeling is de forse uitbreiding van het opleidingsaanbod om meer doelgroepen te interesseren. “Hogescholen doen er alles aan om ze zorgen voor meer leraren. Het hbo biedt daarom een breed scala aan flexibele lerarenopleidingen zodat iedereen die leraar wil worden en de kwaliteiten heeft, dat ook kan”, zegt Maurice Limmen, voorzitter van de Vereniging Hogescholen. In bijgaande infographics tonen hogescholen de opleidingsroutes om leraar te worden. “Om meer leraren voor de klas te krijgen blijft daarnaast het investeren in de kwalitatieve aantrekkelijkheid van het beroep, door de vergroting van de ontwikkelingsmogelijkheden, van groot belang. We omarmen daarom het recente advies *Ruim baan voor leraren* van de Onderwijsraad.” In aanloop naar het AO Leraren in de Tweede Kamer op 24 januari a.s. informeren we u over de laatste ontwikkelingen. Zo zitten de instroomcijfers voor met name de pabo's in de lift, evenals het aantal behaalde diploma's.

10% meer studenten naar pabo

De pabo springt er dit jaar bij de instroomcijfers uit; de opleiding is met een toename van 10% de opleiding met de grootste instroomtoename ten opzichte van vorig jaar in absolute aantallen. Uit de definitieve instroomcijfers blijkt dat dit studiejaar in totaal 4.755 studenten (voltijd, deeltijd en duaal) aan de pabo begonnen¹. Het aantal zij-instromers is dit jaar toegenomen naar meer dan 400, vorig jaar was dat ongeveer 160.

Het totaal aantal instromende studenten in hbo-eerstegraadslerarenopleidingen is dit studiejaar, ten opzichte van 2017, vrijwel stabiel gebleven met 602 studenten. Bij de tweedegraadslerarenopleidingen is de instroom gedaald naar 3.733 studenten, vorig jaar was het aantal 3.935.¹

Bij de pabo zien we ook weer een lichte stijging van het aantal afgestudeerden, in studiejaar 2017 was dit aantal 3.964. Bij de tweedegraads lerarenopleidingen is het aantal behaalde diploma's tussen studiejaar 2013 en 2017 gestegen van 3.104 naar 3.546 diploma's. Bij de eerstegraadslerarenopleidingen schommelen de cijfers tussen 2013 en 2017 rond de 445 diploma's per jaar.¹

Meer doelgroepen opleiden of omscholen

Uit bijgaande infographics wordt duidelijk met welke achtergrond je met de pabo, dan wel een lerarenopleiding, kunt starten en wat voor route dan het meest passend is om leraar te worden. De meeste studenten, afkomstig van mbo, havo en vwo, volgen een voltijds hbo-lerarenopleiding (4 jaar). Verreweg de meeste pabo's en hbo-lerarenopleidingen bieden daarnaast deeltijdtrajecten aan en participeren in het experiment leeruitkomsten (deeltijd) waarbij studenten flexibele maatwerktrajecten volgen, volledig toegesneden op hun achtergrond. Ten slotte is er het zogeheten opscholingstraject voor pabo-gediplomeerden in de onderbouw van het vmbo voor de leerwegen basisberoeps en kaderberoeps om daar bevoegd te mogen lesgeven.

¹ 1cijferHO2018, bewerking Vereniging Hogescholen (d.d. 21 jan. 2019)





De hbo-lerarenopleidingen

- De pabo's leiden op tot een bevoegdheid voor het primair onderwijs en het speciaal basisonderwijs;
- De tweedegraadslerarenopleidingen leiden op voor vmbo, onderbouw havo en vwo en voor het mbo;
- De hbo-eerstegraadslerarenopleidingen (masters) leiden op tot een bevoegdheid voor alle klassen van de havo en het vwo, het vmbo, het mbo, volwasseneneducatie en het praktijkonderwijs;
- De ALO (leraar lichamelijke opvoeding) en de opleidingen voor docent Dans, Theater, Muziek en Beeldende kunst en vormgeving leiden op tot een bachelor en een bevoegdheid voor het betreffende vak in alle onderwijssectoren. Daarmee zien we deze opleidingen als een aparte categorie naast het aanbod van tweede- en eerstegraadslerarenopleidingen.

De hogescholen borgen de kwaliteit

Pabo's en lerarenopleidingen zien een groeiende interesse in de zij-instroom routes voor werkenden en afgestudeerden. De hogescholen borgen hier de kwaliteit door landelijk kaders op te stellen voor het zogeheten 'geschiktheidsonderzoek', de leerroute en het bekwaamheidsonderzoek. Deze kaders zijn gebaseerd op de wet. Met de landelijke kennisbases, peer-review en de landelijke kennistoetsen zorgen de pabo's en hbo-lerarenopleidingen ervoor dat het niveau van onze afgestudeerden onverminderd hoog blijft.

Laatste ontwikkelingen

- **Opleidingen zijn intensief in gesprek** met scholen, bedrijfsleven en overheid of het opleidingsaanbod aanpassing behoeft. Met scholen werken opleidingen samen om startende leraren goed te begeleiden en te behouden voor het onderwijs, ook werken ze samen aan een aanbod voor leraren om zich te blijven ontwikkelen, bijvoorbeeld met specialisaties.
- Een laatste ontwikkeling is dat **verkorte deeltijders sneller voor de klas in het po kunnen**: Iedereen met een afgeronde hbo- of wo-opleiding kan naast zijn huidige (parttime) baan een verkort deeltijdtraject (gemiddeld 2-3 jaar) volgen, dat leidt tot een bevoegdheid én pabo-diploma. Het wordt mogelijk gemaakt voor deze studenten om al gedurende de opleiding voor de klas staan, zoals dat ook bij zij-instromers het geval is. Hogescholen maken samen met de PO-Raad en het ministerie van OCW afspraken over 'mijlpalen' wanneer verkorte deeltijders voor de klas kunnen en om te zorgen dat de deeltijdstudenten voldoende tijd hebben om hun opleiding af te ronden en de juiste begeleiding krijgen. De verwachting is dat studenten die in september 2018 zijn gestart en aan de mijlpalen voldoen in september 2019 voor de klas kunnen. Ongeveer 20 pabo's bieden dit traject aan.
- De hbo-lerarenopleidingen en mbo-scholen hebben elkaar de laatste jaren steeds meer opgezocht **in het samen opleiden en professionaliseren van docenten in het mbo**. In een gezamenlijke agenda hebben de MBO Raad en de Vereniging Hogescholen dit jaar concrete ambities geformuleerd om die samenwerking verder uit te breiden en te versterken. Zo willen we gezamenlijk met het bedrijfsleven het hybride opleiden verder uitbouwen.
- De Onderwijsraad presenteerde in november jl. het advies **Ruim baan voor leraren**, een advies waarin onder andere het verdwijnen van de strikte schotten tussen po en vo wordt bepleit. De Vereniging Hogescholen is positief over het advies en vindt dat de raad hiermee een welkome dialoog opent die inzet op de kwalitatieve ontwikkeling van het leraarschap voor de lange termijn. Hogescholen denken graag mee met de vertaling van dit advies in een volgende stap.
- **De Vereniging Hogescholen ontwikkelt een nieuwe lerarenagenda**: voor de zomer van 2019 komt er een nieuwe lerarenagenda als opvolging van *Opleiden voor de toekomst* (2016). Het advies van de Onderwijsraad *Ruim baan voor leraren* zal hierin een grote rol spelen.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Nynke van Hurne, Adviseur Public Affairs van de Vereniging Hogescholen, bereikbaar via hurne@vereniginghogescholen.nl of 06 2342 6399.

